

*Кучинський Владислав,
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
фізико-математичного факультету
Науковий керівник: Федорчук Анна,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри комп'ютерних наук та інформаційних технологій,
Житомирський державний університет імені Івана Франка,
м. Житомир, Україна*

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД ПОЗАУРОЧНОЇ РОБОТИ З ІНФОРМАТИКИ В СТАРШІЙ ШКОЛІ

У сучасному суспільстві, що стрімко інформатизується та динамічно розвивається, позаурочна робота з інформатики в старшій школі стає важливим інструментом для поглиблення знань учнів та розвитку їхніх цифрових навичок. Така діяльність не лише сприяє підвищенню інтересу до предмету, а й розширює можливості для творчої самореалізації, формує компетентності, необхідні для успішної інтеграції в сучасне суспільство.

Актуальність дослідження пов'язана з потребою ефективної організації позаурочної роботи з інформатики, яка базується на сучасних методичних підходах і враховує різноманітність цифрових ресурсів [1]. Використання хмарних сервісів, програмних інструментів для створення проєктів, а також змагань і конкурсів з інформатики забезпечує доступ до нових знань і підвищує рівень цифрової грамотності учнів. Це також дозволяє урізноманітнити форми проведення навчально-виховного процесу, що відповідає вимогам сучасної освіти.

Мета даної статті полягає в аналізі організації та методичних особливостей позаурочної роботи з інформатики в старшій школі, спрямованих на розвиток творчого потенціалу учнів і поглиблення їхніх знань у галузі інформаційних технологій.

Розглянемо основні методи організації позаурочної роботи з інформатики, а також їхню роль у розвитку ключових компетентностей учнів.

Для ефективної реалізації позаурочної роботи з інформатики необхідно визначити такі ключові поняття, як позаурочна діяльність, цифрові інструменти, проєктне навчання та змагання з програмування.

1. Позаурочна діяльність – це різні форми організації навчального процесу, що виходять за рамки традиційних уроків. Вона включає факультативні заняття, гуртки, конкурси, проєктні роботи, спрямовані на поглиблення знань та розвиток практичних навичок [2]. Позаурочна діяльність з інформатики дає можливість учням розвивати свої інтереси, набувати практичного досвіду та вивчати нові інформаційні технології.

2. Цифрові інструменти – це сучасні засоби, які забезпечують ефективність позаурочної роботи. Серед них хмарні платформи для спільної роботи, програмне забезпечення для кодування, а також ресурси для організації

інтерактивних занять і тестів. Використання таких інструментів дозволяє учням експериментувати з новими технологіями та вирішувати реальні задачі.

3. Проєктне навчання – підхід, що дозволяє учням самостійно працювати над проєктами, розвиваючи навички планування, дослідження, командної роботи та презентації. У рамках позаурочної діяльності з інформатики учні можуть розробляти власні програми, створювати сайти або інші цифрові продукти, що сприяє застосуванню набутих знань у практичних завданнях.

4. Змагання з програмування – конкурси, олімпіади, хакатони, які мотивують учнів вивчати інформатику на більш глибокому рівні та розвивати навички вирішення нестандартних задач. Участь у таких змаганнях підвищує впевненість у своїх силах і допомагає учням реалізувати свій творчий потенціал.

У наступній частині статті розглянемо методичні аспекти проведення позаурочної роботи з інформатики та конкретні приклади її реалізації.

Для ефективної організації позаурочної роботи з інформатики важливо дотримуватися наступних методичних підходів:

1. Інтеграція проєктних завдань у позаурочну діяльність. Позаурочна робота з інформатики може включати різні проєкти, такі як розробка вебсайтів, створення анімацій, програмування ігор тощо. Це допомагає учням застосувати теоретичні знання на практиці та сприяє розвитку навичок самостійного дослідження.

2. Використання онлайн-платформ для змагань та квестів. Інтерактивні ресурси, такі як Codewars, Scratch, Blockly, дозволяють організовувати змагання між учнями або командні квести, що сприяє зацікавленості та розвитку навичок програмування у цікавій формі.

3. Залучення хмарних технологій для групових проєктів. Хмарні сервіси (наприклад, Google Workspace або Microsoft Teams) забезпечують можливість спільної роботи над проєктами, де учні можуть обмінюватися ідеями та спільно вирішувати задачі. Такий підхід розвиває навички командної роботи та комунікації.

4. Підготовка до олімпіад і конкурсів з інформатики. Вчитель може пропонувати учням завдання для підготовки до конкурсів, таких як олімпіади з інформатики, що дозволяє розвинути аналітичні навички та здатність до вирішення складних задач.

5. Створення умов для самостійного навчання. Учням можна пропонувати додаткові матеріали для самостійного вивчення, зокрема відеоуроки, онлайн-курси або інтерактивні платформи. Це розвиває навички самоорганізації та стимулює самостійне здобуття знань.

Застосування цих підходів сприяє створенню інтерактивного середовища, яке підтримує активну участь учнів і розвиває їхню цифрову грамотність.

У заключній частині розглянемо вплив позаурочної роботи з інформатики на навчальний процес.

Позаурочна робота з інформатики в старшій школі має значні переваги, зокрема:

1. Підвищення мотивації учнів. Інтерактивні форми роботи, творчі проекти та змагання викликають інтерес до вивчення інформатики і стимулюють активне навчання.

2. Розвиток ключових компетентностей. Позаурочна діяльність дозволяє учням розвивати цифрові навички, критичне мислення, здатність до самоосвіти та комунікативні компетентності.

3. Гнучкість і доступність. Онлайн-ресурси та хмарні платформи забезпечують можливість навчання з будь-якого місця та часу, що сприяє залученню до навчання різних категорій учнів.

4. Індивідуальний підхід. Використання цифрових інструментів дозволяє враховувати індивідуальні потреби учнів, адаптувати завдання і відстежувати прогрес кожного учасника освітнього процесу.

5. Формування творчих навичок. Позаурочні проекти стимулюють учнів до творчої діяльності, розширюючи їхню уяву та інтерес до інформаційних технологій.

Отже, організація позаурочної роботи з інформатики в старшій школі сприяє підвищенню якості освіти, розвитку цифрової грамотності та активній участі учнів у навчальному процесі, що є важливим кроком до їх успішної інтеграції в інформаційне суспільство.

Список використаних джерел та літератури

1. Мігунова І.А. Використання хмарних технологій у процесі управління навчальним закладом [Електронний ресурс] // Український освітній портал Osvita.ua. URL: <https://osvita.ua> (дата звернення: 15.05.2024).

2. Лізинська В.М. Особливості застосування інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі [Електронний ресурс] // Українська наукова база Digital Library NAES of Ukraine. URL: <https://dspace.pdau.edu.ua> (дата звернення: 15.05.2024).